

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 20.4.2009
KOM(2009) 166 endelig

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN

i henhold til artikel 18 i Rådets rammeafgørelse af 15. marts 2001 om ofres stilling i forbindelse med straffesager (2001/220/RIA)

[SEC(2009) 476]

DA

DA

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN

i henhold til artikel 18 i Rådets rammeafgørelse af 15. marts 2001 om ofres stilling i forbindelse med straffesager (2001/220/RIA)

1. INDLEDNING

1.1. Baggrund

I henhold til artikel 18 i Rådets rammeafgørelse af 15. marts 2001 om ofres stilling i forbindelse med straffesager¹, i det følgende benævnt "rammeafgørelsen", skal Kommissionen udarbejde en rapport om de gennemførelsesforanstaltninger, som medlemsstaterne har truffet. Kommissionen offentliggjorde den 16. februar 2004 en første rapport², som redegjorde for gennemførelsen pr. 25. marts 2003, hvor kun AT, BE, FI, DE, IT, IE, LU, PT, ES og SE havde sendt forholdsvis komplette oplysninger om gennemførelsen i deres nationale lovgivning.

Nærværende endelige rapport omhandler gennemførelsen af alle rammeafgørelsens artikler pr. 15. februar 2008 i alle 27 medlemsstater.

Til trods for, at medlemsstaterne ifølge artikel 18 var forpligtede til at sende gennemførelsesretsakterne til Kommissionen senest den 22. marts 2006, var der i november 2007 kun 13 medlemsstater (AT, DK, DE, ES, LU, NL, PT, SE, UK, CZ, HU, LT, PL), der havde sendt forholdsvis komplette bidrag. Kommissionen har sendt påmindelser til medlemsstaterne; den endelige frist fastsattes til den 15. februar 2008. Rapporten er baseret på gennemførelsessituationen pr. 15. februar 2008, næsten to år efter fristen den 22. marts 2006. Den bør ved læsningen sammenholdes med den første rapport, som indeholder oplysninger om evalueringsmetode og kriterier, og med bilaget, hvori de af medlemsstaterne meddelte gennemførelsesbestemmelser for de enkelte artikler er anført i tabelform.

1.2. Generelle bemærkninger

To medlemsstater (MT og EL) har ikke sendt nogen lovgivning, og Kommissionen er derfor ikke i stand til at vurdere, om de har gennemført rammeafgørelsen.

LV sendte nogle nationale bestemmelser på lettisk den 12. december 2007 og yderligere bestemmelser den 6. marts 2008 (efter fristens udløb) uden nogen beskrivelse af de nationale gennemførelsesforanstaltninger og uden forklarende bemærkninger. Kommissionen er derfor ikke i stand til at vurdere, om LV har opfyldt forpligtelsen i artikel 18. Andre medlemsstater har sendt nationale bestemmelser, som hævdes at gennemføre rammeafgørelsen helt eller delvis. LU har over for Kommissionen oplyst, at det lovforslag, der omtales i den første rapport, endnu ikke er blevet til gældende lovgivning. Der vil derfor ikke blive taget hensyn hertil ved vurderingen af LU's gennemførelse. UK havde anført, at dets bidrag omfattede England, Wales, Skotland og Nordirland, men UK har sendt et supplerende bidrag vedrørende

¹ EFT L 82 af 22.3.2001, s. 1.

² KOM(2004) 54 endelig/2.

gennemførelsen i Skotland (det skotske system er nævnt særskilt, hvor det afviger fra de generelle bestemmelser for den øvrige del af UK).

Der er ingen medlemsstat, der har gennemført rammeafgørelsen ved en enkelt national retsakt. Medlemsstaterne har alle henvist til allerede gældende bestemmelser, og mange af dem henviste i forbindelse med gennemførelsen til deres lov om strafferetsplejen. Nogle få medlemsstater har vedtaget ny lovgivning vedrørende en eller flere artikler. Mange medlemsstater har sendt ikke-bindende kodekser, instrukser og chartre i stedet for lovgivning.

Flere medlemsstater har gennemført bestemmelserne enkeltvis i form af overlappning med en lang række eksisterende eller nyligt vedtagne nationale bestemmelser.

2. ANALYSE VEDRØRENDE DE ENKELTE ARTIKLER

De af medlemsstaterne meddelte foranstaltninger fremgår af tabellen i bilaget.

Artikel 1: Definitioner

Denne bestemmelse fastlægger definitioner af begreberne "offer", "offerstøtteorganisation", "straffesag", "proces" og "mægling i straffesager". Der er ingen medlemsstater, der har vedtaget ny lovgivning for at gennemføre denne artikel, selv om adskillige henviser til bestående nationale definitioner af "offer", som mere eller mindre svarede til definitionen i rammeafgørelsen. De andre definerede begreber omtales ikke.

UK, BG, RO, LT og SE giver en bred definition af begrebet "offer". For SK's vedkommende omfatter definitionen også juridiske personer. ES, NL, DK, LU, EE, FI, BE og PT har ikke meddelt nogen gennemførelsesbestemmelser. FR anfører, at definitionerne svarer til de almindeligt anvendte begreber. IE anfører, at efterkommelsen af rammeafgørelsen er sikret i kraft af landets love og administrative bestemmelser.

Artikel 2: Respekt og anerkendelse

I artikel 2, stk. 1, er det fastsat, at offeret skal have "en reel og passende rolle" i strafferetssystemet. I 2004-rapporten konstateredes det, at AT, BE, FR, FI, DE, IT, LU, PT og SE havde efterkommet rammeafgørelsen. BG, EE, CZ, HU, IE, PL, LT, RO, UK og ES henviser udtrykkeligt til "en reel og passende rolle". DK og SI påpeger, at denne bestemmelse er meget generel, og at de specifikke rettigheder er fastlagt i andre artikler. Artikel 2, stk. 2, vedrører "særlig sårbare ofre" (ikke defineret), som skal have en "særbehandling, der er bedst muligt afpasset efter deres situation".

FR, IE, BE, PT, PL, UK, SE, SI og IT yder beskyttelse til bestemte personer, der betragtes som sårbare som følge af deres fysiske eller mentale sårbarhed (mindreårige og fysisk handicappede). ES, NL, CY, FI og RO tager udgangspunkt i situationer, som kan medføre en sådan sårbarhed (vold i hjemmet, seksuelle overgreb, terrorisme, menneskehandel). Andre har valgt en bredere beskyttelse, der omfatter alle persongrupper og situationer. I SK og DE anvendes der videokonference, hvis et vidne ikke kan give møde i retten på grund af alder, sygdom eller handicap. LT, HU og CZ giver mulighed for beskyttelse (sikring af anonymitet eller andre foranstaltninger) under nærmere angivne omstændigheder (mordtrussel mod offeret eller vidnet, alvorlig kriminalitet, vidneudsagnets relevans). I HU er offerets alder et kriterium. BG og PL giver særlig beskyttelse til visse kategorier af sårbare personer, og hvis

der er tale om bestemte alvorlige forbrydelser (menneskehandel eller vold i hjemmet). EE har ikke meddelt nogen specifikke bestemmelser om beskyttelse af sårbare personer.

Artikel 3: Ret til at blive hørt og tilvejebringe beviser

Artikel 3 giver ofre ret til at blive hørt under processen og til at tilvejebringe beviser. De fleste lande (AT, BE, FI, FR, DE, IT, LU, NL, PT, ES, SE, HU, CZ, BG, PL, SK, RO og EE) giver ofre en række rettigheder som parter i straffesagen. I "common law"-landene er ofre ikke parter i straffesagen, men UK og IE anerkender deres ret til at blive hørt.

Ofre kan forelægge beviser i retssagen i de fleste medlemsstater. Tre lande meddelte ingen specifikke bestemmelser (DK, NL, UK).

Ti medlemsstater (AT, FI, IT, LU, ES, SE, HU, PL, CZ, BE) har foretaget en korrekt gennemførelse af artikel 3, stk. 2, som foreskriver, at "myndighederne kun afhører ofre i det omfang, der er nødvendigt for straffesagen". I IT begrænses afhøringen til faktiske forhold af relevans for tiltalen. HU giver vidnet mulighed for at afgive en skriftlig vidneerklæring. I CZ kan et offer ikke tvinges til at give møde ved efterfølgende retsmøder, hvis der ikke er behov herfor. I PL følger det af højesterets og statsadvokatens retningslinjer, at et offer har ret til ikke at blive afhørt gentagne gange. UK henviser til uddannelseskurser for retsvæsenets aktører om, hvordan ofre bør afhøres.

Artikel 4: Ret til at modtage oplysninger

Artikel 4 omhandler ofrenes ret til at modtage forskellige former for oplysninger.

I artikel 4, stk. 1, er der opregnet 10 former for oplysninger, som ofrene skal have. AT, CY, FI, DE, IE, NL, UK (Skotland) og SE har gennemført denne forpligtelse ved at offentliggøre de fleste af oplysningerne på et websted og/eller ved at udarbejde informationsbrochurer. Det fremgår imidlertid ikke klart af de meddelte lovgivningsbestemmelser, om ofrene faktisk har adgang til disse oplysninger fra deres første kontakt med de retshåndhavende myndigheder.

I IT og UK har myndighederne ingen forpligtelse til at give ofrene alle oplysningerne. PT's foranstaltninger forpligter ikke de nationale myndigheder til at give ofrene oplysninger.

BE, EE, FR, ES, CZ, HU og SK har en acceptabel ordning, ifølge hvilken politiet, anklagemyndigheden og dommerne er forpligtede til at oplyse ofrene om de fleste af deres rettigheder. I FI er efterforskningsmyndighedernes forpligtelse begrænset til at oplyse ofrene om deres ret til erstatning.

RO, BG, FI, LT og PL kombinerer disse løsninger. Myndighederne er forpligtede til at oplyse ofrene om deres rettigheder, og disse lande opretter websteder. I BG, CY og RO er der et telefonnummer, hvor ofrene kan indhente oplysninger.

I SI og CY er lovgivningen ufuldstændig og utilstrækkelig. SI henviser til indenrigsministeriets retningslinjer, som ikke synes at være bindende (teksten er ikke blevet fremsendt). I LU er gennemførelsen utilstrækkelig, idet den foreslåede lovgivning endnu ikke er vedtaget.

To andre svagheder bør nævnes. Den første vedrører sprogene. Oplysningerne skal gives "så vidt muligt på sprog, der normalt forstås". I visse medlemsstater (DE, UK (Skotland), NL, SE, BG og FI) er oplysningerne tilgængelige på flere sprog (herunder engelsk). De fleste

medlemsstater har ikke udtalt sig herom. Det er kun lovgivningen i BG og RO, der specifikt kræver, at oplysningerne skal gives til offeret på et sprog, vedkommende forstår. CZ og HU har bestemmelser, der giver en person, som ikke forstår landets sprog, ret til at kommunikere med myndighederne på et sprog, som denne person forstår.

Den anden svaghed vedrører særlige ordninger for ofre, der ikke bor i det pågældende land. Denne bestemmelse har medlemsstaterne ignoreret med undtagelse af UK (Skotland) og BG, som har en telefonforbindelse, der giver mulighed for at få direkte kontakt med tolke. I IE er der en særlig afdeling i offerstøtteorganisationen, som støtter ofre, der har bopæl i et andet land.

Artikel 4, stk. 2, om oplysninger om sagens forløb, er blevet korrekt gennemført, bortset fra at DK, EE, UK, LU, SI og FR ikke giver oplysninger om dommen. IT meddeler kun afgørelsen til ofre, som har fremsat civile krav ved domstolene. FI har integreret forpligtelse c) i sit nationale system, men ikke oplyst noget retsgrundlag. I PT sikrer loven om strafferetsplejen ikke, at den nationale myndighed aktivt underretter et offer, "der udtrykker ønske herom". IE's charter for ofre (Victims' Charter) er ikke retligt bindende. EE har ikke fremsendt gennemførelsesbestemmelser.

Artikel 4, stk. 3, om underretning af offeret om gerningsmandens løsladelse er kun blevet korrekt gennemført af FI, CZ, PL, SK og SE. I IE's charter for ofre er det anført, at offeret underrettes, når gerningsmanden løslades; hvis det ikke sker, har offeret blot mulighed for at henvende sig til "Garda Victim Liaison Officer/local Superintendent". BG, LU, EE, HU, LT, RO og SI har ikke meddelt gennemførelsesforanstaltninger. [UK-reglerne har to svagheder. Ifølge "Criminal Justice and Court Service Act 2000" skal offeret underrettes om, at man har til hensigt at løslade gerningsmanden, og om de betingelser, som denne løslades på, men det gælder kun, hvis vedkommende er blevet idømt en straf på over 12 måneder for et seksuelt overgreb eller en voldsforbrydelse. Det skotske retssystem åbner mulighed for, at offeret underrettes om gerningsmandens løsladelse, men der er ikke tale om nogen retlig forpligtelse hertil. Det er "normal praksis", at politiet giver underretning om prøveløsladelse.] ES henviser til en bestemmelse om pligten til at underrette offeret om alle processuelle skridt, som kan være relevante for vedkommendes sikkerhed. FR anfører, at problemet er under behandling. PT anfører, at man vil tage hensyn til denne bestemmelse i et kommende lovforslag om ændring af loven om strafferetsplejen.

Artikel 4, stk. 4, omhandler offerets ret til ikke at modtage oplysninger om gerningsmandens løsladelse. Kun FI, SE og SK har fuldt ud gennemført denne bestemmelse. HU, CY, LT og IT anfører, at de ikke har nogen bestemmelser herom. AT, DK, UK, DE, FR, EL, NL, LU, LT, EE, RO, SI og ES har ikke meddelt bestemmelser. I IE, hvor meddelelse af de oplysninger, som er omhandlet i artikel 4, stk. 3, er fakultativ, er problemet igen den status, som charteret for ofre har. Bestemmelserne i PT sikrer ikke offeret ret til ikke at modtage oplysninger. BE har kun gennemført denne bestemmelse delvis, da der kun skal gives underretning om prøveløsladelse af gerningsmanden.

Artikel 5: Garantier for kommunikation

Artikel 5 indeholder en forpligtelse til "at reducere kommunikationsvanskelighederne mest muligt" for så vidt angår ofrenes forståelse af eller deltagelse i de relevante dele af straffesagen; dette skal ske i et omfang svarende til de foranstaltninger af denne art, som medlemsstaterne træffer i forhold til tiltalte. Kommunikationsvanskelighederne kunne fortolkes mere bredt, så de også omfattede forståelse af selve sagsproceduren, men alle

medlemsstater har antaget, at de kun vedrører sproglige barrierer. Kun FI har en effektiv tolkeordning, som også omfatter forundersøgelsesfasen. I FR, IT, SI og BE ydes der bistand fra tolke eller oversættere, hvis offeret er part eller vidne i sagen. SK, BG, CZ, IE, DK, FI, HU, SI, ES, PL og RO tilbyder fuld sproglig bistand.

De meddelte bestemmelser viser, at gennemførelsen er mangelfuld i fem medlemsstater (LT, LU, SE, UK, NL) i forhold til den større beskyttelse, som ydes tiltalte. Det står ikke klart, om offerstøttetjenesterne i EE yder hjælp til oversættelse, eller om bistanden er begrænset til at hjælpe ofrene med en generel forståelse af procesforløbet.

PL og CY sendte ingen gennemførelsesbestemmelser.

Artikel 6: Særlig bistand til ofre

Denne artikel pålægger en dobbelt forpligtelse.

For det første skal medlemsstaterne sikre, at ofre, om nødvendigt gratis, får adgang til enhver anden form for rådgivning end juridisk rådgivning og advokatbistand. Kun ti medlemsstater (BG, EE, BE, ES, IE, SE, FR, RO, UK og DK) har truffet foranstaltninger vedrørende denne forpligtelse. Definitionen af *enhver anden form for rådgivning* varierer fra den ene stat til den anden, lige fra psykologbistand til lægebehandling eller oplysninger.

Generelt er medlemsstaternes gennemførelse ufuldstændig. SI sendte artikel 65 i loven om strafferetspleje, som ikke svarer til den forpligtelse, der er fastsat i artikel 6. IT sendte kun bestemmelser om specifik bistand til mindreårige, som er ofre for alvorlig kriminalitet, samt til ofre for menneskehandel. Ni medlemsstater (LU, HU, CZ, FI, PL, SK, LT, CY and NL) sikrer ikke, at ofre får gratis adgang til anden rådgivning end juridisk rådgivning og advokatbistand.

For det andet skal medlemsstaterne sikre, at ofre får adgang til juridisk rådgivning, når de har mulighed for at blive parter i sagen. Denne bestemmelse er blevet korrekt gennemført af de fleste medlemsstater, bortset fra SI. Der er forskelle med hensyn til, hvem der kan nyde godt af bistanden. NL oplyste Kommissionen om landets ordning med begrænset juridisk rådgivning, hvor man uanset indkomst kan få en halv times gratis rådgivning.

Artikel 7: Ofres udgifter i forbindelse med en straffesag

Artikel 7 omhandler ofres udgifter som følge af, at de er part eller vidne i straffesagen. AT, DE, EE, DK, PL, IT, PT, FI, LT, ES og SE har sondret mellem ofre, der er parter, og ofre, der er vidner. De fleste medlemsstater (undtagen BE, IE, NL og UK) dækker advokatudgifterne, hvis offeret er part i straffesagen. I IT, HU, ES, CZ, RO og SK kan udgifterne til offerets advokat ifølge lovgivningen kun kræves godtgjort af gerningsmanden, medmindre offeret er berettiget til fri proces. Det kan skabe problemer, hvis gerningsmanden er insolvent. I BG kan udgifterne til retsbistand godtgøres. I LT dækkes vidners og ofres udgifter. I PL dækkes ofres udgifter til retsbistand af gerningsmanden og under visse ikke nærmere angivne omstændigheder af staten. I FI gælder det, at hvis offerets udgifter til retsbistand ikke dækkes af det offentlige, kan det pålægges gerningsmanden at betale dem.

CY's meddelelse er ufuldstændig, og EE omtaler kun godtgørelse af udgifter, som ofre har, når de føres som vidner.

Artikel 8: Ret til beskyttelse

Artikel 8 giver ret til forskellige former for beskyttelse.

Artikel 8, stk. 1, omhandler forpligtelsen til at sørge for ofres og deres familiers sikkerhed og til at beskytte deres privatliv. Denne bestemmelse er blevet gennemført af AT, BE, FI, DE, PT, NL, ES, SE, CY, CZ, RO, SK, SI, BG og HU. FR, LT og PL har truffet foranstaltninger til at beskytte ofre, men ikke deres familier; de har ikke meddelt bestemmelser om gennemførelsen af andre aspekter af artikel 8, stk. 1. IE har gennemført artikel 8, stk. 1, i sit charter for ofre (ikke bindende). Med hensyn til beskyttelsen af ofres privatliv har alle medlemsstater med undtagelse af SI nævnt muligheden for at afholde retsmøder for lukkede døre. Beskyttelsen af offerets families privatliv blev kun udtrykkeligt nævnt af FI, som dog ikke sendte den relevante bestemmelse.

Artikel 8, stk. 2, omhandler beskyttelsen af privatlivet i forbindelse med retssager. AT, BE, BG, FR, SK, HU, DE og PT gav oplysninger om beskyttelse mod fotografering.

DK gav ufuldstændige oplysninger om artikel 8, stk. 1 og 2, idet der blot henvistes til beskyttelsesordningen for vidner.

Artikel 8, stk. 3, tager sigte på at undgå kontakt mellem offeret og gerningsmanden, navnlig ved at der i retten indrettes særskilte venteværelser. Kun DE, IT og ES har sendt bestemmelser til gennemførelse af artikel 8, stk. 3. DE har gennemført denne bestemmelse korrekt; ES har kun sørget for særskilte værelser for ofre, når disse optræder som vidner. FI, IE, LU, CZ, UK og SE anfører, at de i praksis (men ikke ifølge lovgivningen) overholder denne bestemmelse. PL anførte, at retspræsidenterne er klar over dette behov, og DK anførte, at justitsministeriet har udsendt meddelelser i så henseende. SK anfører, at dommeren kan træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at der ikke i retten opstår kontakt mellem den tiltalte og offeret, men det sker kun i visse sager og sikrer ikke, at der er særskilte lokaler.

Ifølge artikel 8, stk. 4, skal medlemsstaterne beskytte ofre ved at give dem mulighed for at vidne på en måde, som tager hensyn til deres sårbarhed. De fleste medlemsstater har i en vis udstrækning gennemført denne artikel. FR, SI, EE, LT og EL har ikke sendt nogen bestemmelser herom. FI nævner et lovforslag med beskyttelsesforanstaltninger for mindreårige. UK anvender beskyttelsesforanstaltninger i Crown Courts, medens anvendelsen heraf i Magistrates' Courts er begrænset til tv-transmission. CZ sørger for en begrænset beskyttelse af personer under 15 år. DK har en generel beskyttelsesordning (ingen meddelelse af den pågældendes personoplysninger), der anvendes, når en enkeltperson kan være i fare. En sådan gennemførelse opfylder ikke formålet med denne bestemmelse, f.eks. i forbindelse med mindre børn. EE's gennemførelse af artikel 8 er utilfredsstillende, da beskyttelse af familier og sårbare personer ikke nævnes. Gennemførelsen i LU er også utilfredsstillende; lovforslaget har endnu ikke ført til vedtagelse af bestemmelserne.

Artikel 9: Ret til erstatning i forbindelse med straffesagen

Ifølge artikel 9, stk. 1, skal medlemsstaterne sørge for, at afgørelsen om erstatning fra gerningsmanden træffes inden for en rimelig frist. De fleste medlemsstater mente, at denne bestemmelse kunne gennemføres ved at give offeret mulighed for at fremsætte sine civilretlige krav i forbindelse med straffesagen.

I "common law"-landene er der ikke mulighed for at fremsætte civilretlige krav i forbindelse med straffesagen. IE har en erstatningsordning for visse kategorier af ofre. DK, EL og UK har ikke meddelt nogen gennemførelsesbestemmelser. CY, DE, FR, LT, BE, ES og SE giver kun

nogle bestemte kategorier af ofre mulighed for at få erstatning. Sådanne foranstaltninger er ikke en gennemførelse af artikel 9, stk. 1.

Ifølge artikel 9, stk. 2, skal medlemsstaterne tilskynde gerningsmanden til at yde erstatning. AT, FR, DE, FI, IE, IT, ES og NL har truffet hensigtsmæssige foranstaltninger til gennemførelse af denne bestemmelse. Løsladelse mod kaution eller prøveløsladelse betinges af gerningsmandens adfærd over for offeret. I RO kan anklagemyndigheden eller dommeren træffe foreløbige foranstaltninger, f.eks. beslaglæggelse eller konfiskation af gerningsmandens aktiver, for at sikre, at der betales erstatning, men der findes ingen bestemmelser om betaling, hvis gerningsmanden er insolvent. I LT, FI, HU, SI og CZ kan det i forbindelse med dommen betragtes som en formildende omstændighed, at der er betalt erstatning for den ved lovovertrædelsen opståede skade. DK, EE, EL og UK har ikke meddelt nogen gennemførelsesbestemmelser.

Ifølge artikel 9, stk. 3, skal medlemsstaterne sørge for, at offerets ejendele straks tilbageleveres. De fleste medlemsstater har indført denne forpligtelse. DK, FR, DE, EL og ES har ikke meddelt bestemmelser. IE og UK anfører, at denne forpligtelse er opfyldt, men de har ikke sendt nogen lovgivningsbestemmelser.

Artikel 10: Mægling i straffesager

Ifølge artikel 10 skal medlemsstaterne fremme mægling i straffesager, hvor dette anses for at være hensigtsmæssigt. De fleste medlemsstater har en ordning, der giver mulighed for mægling. I LU er det anklagemyndigheden, der beslutter, om der skal foretages mægling i straffesager; parterne har ingen initiativret i så henseende. I SI er det anklagemyndigheden, der beslutter, om der skal foretages mægling, men dette kan kun ske med gerningsmandens og offerets samtykke. Når anklagemyndigheden modtager meddelelse om, at en mæglingsaftale er blevet opfyldt, frafaldes straffesagen. I PL og FI kan mægling føre til en mindre hård straf. I LT indstilles straffesagen, hvis parterne erklærer sig indforståede med mægling, og i BG er en mæglingsaftale bindende for parterne. I SE er mægling mulig, hvis gerningsmanden er under 21 år.

I CY og DK findes der ingen bestemmelser om mægling. DK undersøger muligheden for varigt at indføre mægling, efter at der i 1994 blev indledt et pilotprojekt, som er blevet udvidet yderligere i 2003 og 2007.

Artikel 11: Ofre med bopæl i en anden medlemsstat

Ifølge artikel 11, stk. 1, skal medlemsstaterne overveje at give ofre med bopæl i udlandet mulighed for straks at afgive vidneforklaring eller at give mulighed for at gøre brug af bestemmelserne om video- og telefonkonference i artikel 10 og 11 i 2000-konventionen om gensidig retshjælp i straffesager. Konventionen er imidlertid ikke gældende i EL, IT, IE og LU. AT, BE, DK, DE, EL, LU, NL og SI har ikke meddelt nogen bestemmelser. Deres lovgivning ser ud til at give mulighed for, at der afgives vidneerklæring umiddelbart efter, at en lovovertrædelse er begået. ES har ikke gennemført denne artikel. NL, LU, SE og UK har beskrevet deres ordninger, men har ikke nærmere angivet bestemmelserne.

Artikel 11, stk. 2, giver ofre, der bor i udlandet, mulighed for at indgive anmeldelse i deres bopælsstat. FR, IT, CY, PT, ES og SE har ikke gennemført bestemmelsen. AT, BE, DK, DE, LU, NL, LT, RO, EE, SI og SE har ikke meddelt nogen bestemmelser. BE, IE, DK, HU, NL

og SK accepterer anmeldelser og videresender dem om nødvendigt til det land, hvor lovovertrædelsen er blevet begået. Kun LU og FI har gennemført denne bestemmelse.

Artikel 12: Samarbejdet mellem medlemsstaterne

Artikel 12 omhandler samarbejde mellem medlemsstaterne. PT, HU og BG anførte nationale gennemførelsesbestemmelser. UK og CZ henviser til de opgaver, deres offerstøtteorganisationer varetager inden for Det Europæiske Forum med henblik på Hjælpetjenester for Ofre (nu omdøbt til Victim Support Europe). SE nævner sin medvirken ved tilrettelæggelsen af internationale konferencer. IT og ES hævder at have gennemført artikel 12 ved at gennemføre henholdsvis 2004-direktivet om erstatning til ofre for forbrydelser og konventionen om gensidig retshjælp. FR, CY, SI, SK, DK og EE nævnte ikke denne bestemmelse. CY, FI og LT anfører, at gennemførelsen af denne bestemmelse ikke kræver nogen lovgivning.

Artikel 13: Specialtjenester og offerstøtteorganisationer

Ifølge artikel 13 skal medlemsstaterne støtte offerstøtteorganisationer i deres opgave med at modtage, ledsage og bistå ofre. De fleste medlemsstater siger, at de har en statsfinansieret offerstøttetjeneste, der giver oplysninger og yder vejledning og støtte. Kun AT, BE, BG, FR, PT EE og SE meddelte bestemmelser om sådanne organisationers funktion, navnlig om støtte efter straffesager. CY, SI og SK nævnte intet om denne artikel. IT yder kun bistand til visse kategorier af ofre (mindreårige, der har været udsat for mishandling, kriminalitet i forbindelse med pengeafpresning osv.). RO yder gratis psykologbistand til ofre for visse kategorier af lovovertrædelser. ES og FR henviser til den gældende nationale lovgivning uden nærmere at anføre bestemmelserne, og det er derfor ikke muligt at verificere gennemførelsen. LT har "nationale støtteprogrammer for ofre" (ingen yderligere oplysninger). UK (Skotland), PL og CZ bemærker, at staten yder tilskud til offerstøtteorganisationer, og beskriver deres funktioner, men anfører ikke noget retsgrundlag.

Artikel 14: Uddannelse af de personer, der inddrages i processen, eller som på anden måde kommer i kontakt med ofrene

Artikel 14 foreskriver, at de personer, der kommer i kontakt med ofre (navnlig politiet og retsvæsenets aktører), skal gives en hensigtsmæssig uddannelse. PT, RO og SE er de eneste lande, der har gennemført begge stykker i denne artikel. Det er ikke klart, om det "bistandspersonale for ofre for forbrydelser", som BG har nævnt, også omfatter politiet og retsvæsenets aktører. De fleste andre lande, undtagen DK og IT, henviser blot til organer, der har til opgave at give de relevante personer en faglig uddannelse. Det er ikke altid klart, om disse organer finansieres af staten som foreskrevet i artikel 14. AT's gennemførelsesforanstaltning gennemfører ikke artikel 14, da den ikke omfatter uddannelse af sådanne personer.

Artikel 15: Praktiske forhold i forbindelse med ofrenes situation under processen

Artikel 15, stk. 1, omhandler forebyggelse af sekundær viktimitisering. Kun AT, IT og ES har gennemført denne artikel. De øvrige medlemsstater, undtagen DK og IT, anfører, at de har indført de nødvendige foranstaltninger; den beskrivelse, disse medlemsstater giver, er dog ret vag og utilfredsstillende. I BE har politiet ret til støtte til tilvejebringelse af faciliteter for ofre, men kun for ofre, der har været udsat for fysisk eller seksuel vold.

Ifølge artikel 15, stk. 2, skal medlemsstaterne tilpasse faciliteterne for at undgå sekundær viktimering. De fleste medlemsstater har overhovedet ikke omtalt artikel 15, stk. 2. SE anfører, at de fleste politiafdelinger nu har et særskilt lokale til børn; der arbejdes i øjeblikket på i fremtiden at skabe passende betingelser for andre kategorier af ofre.

Artikel 16: Geografisk anvendelsesområde

UK har ikke givet oplysninger om, at denne bestemmelse er gennemført for Gibraltar.

3. KONKLUSION

Gennemførelsen af denne rammeafgørelse er ikke tilfredsstillende. I den nationale lovgivning, som Kommissionen har modtaget, er der tale om adskillige udeladelser. Desuden afspejler den i vid udstrækning den praksis, der allerede fandtes inden vedtagelsen af rammeafgørelsen. Målet, der var at harmonisere lovgivningen på dette område, er ikke blevet nået, da der er store forskelle mellem de nationale lovgivninger. Mange bestemmelser er blevet gennemført ved hjælp af ikke-bindende retningslinjer, chartre og henstillinger. Kommissionen kan ikke vurdere, om disse følges i praksis.

Kommissionen opfordrer medlemsstaterne til at se nærmere på denne rapport og benytte lejligheden til at sende Kommissionen og Generalsekretariatet for Rådet yderligere oplysninger for at efterkomme deres forpligtelser jf. rammeafgørelsens artikel 18. Kommissionen opfordrer endvidere de medlemsstater, som har tilkendegivet, at de er i gang med at udarbejde bestemmelser, til at vedtage og meddele disse nationale bestemmelser hurtigst muligt.